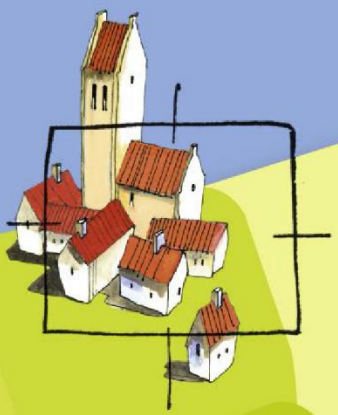
Natuurtoets Vaart ZZ Appelscha

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Natuurtoets Vaart ZZ Appelscha

19 december 2024

Projectnummer P002834

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4

1.1 Plangebied en voornemen 4

2 Soortenbescherming 7

2.1 Wet- en regelgeving 7

2.1.1 Algemene zorgplicht 7

2.1.2 Flora- en fauna-activiteiten 7

2.2 Inventarisatie 8

2.2.1 Vaatplanten 8

2.2.2 Vogels 9

2.2.3 Vleermuizen 9

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren 10

2.2.5 Amfibieën 11

2.2.6 Dagvlinders 11

2.2.7 Libellen 11

2.2.8 Reptielen 11

2.2.9 Overige beschermde soortgroepen 12

2.2.10 Overige soortgroepen van Rode lijsten 12

2.3 Toetsing 12

2.3.1 Vaatplanten 12

2.3.2 Vogels 12

2.3.3 Vleermuizen 13

2.3.4 Grondgebonden zoogdieren 13

2.3.5 Amfibieën 13

2.3.6 Overige beschermde soortgroepen 14

2.3.7 Overige soortgroepen van Rode lijsten 14

3 Gebiedsbescherming 15

3.1 Wet- en regelgeving 15

3.1.1 Natura 2000-gebieden 15

3.1.2 Natuur Netwerk Nederland 16

3.2 Inventarisatie 16

3.3 Toetsing 17

3.3.1 Natura 2000-gebieden 17

3.3.2 NNN en overig provinciaal beschermd natuurgebied 17

4 Beschermde houtopstanden 18

4.1 Wet- en regelgeving 18

4.2 Inventarisatie en toetsing 18

5 Conclusie **19**
5.1 Soortenbescherming 19
5.1.1 Zorgplichtmaatregelen 20
5.2 Gebiedsbescherming 20
5.3 Houtopstanden 20

1 Inleiding

De initiatiefnemer is van plan om een gedeelte aan een bestaand woonhuis aan te bouwen en een nieuwe schuur te realiseren. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om het plan aan de natuurwet- en regelgeving te toetsen, is een natuurtoets uitgevoerd. Het doel van deze natuurtoets is om na te gaan of het plan vanuit ecologisch oogpunt uitvoerbaar is. Uit de natuurtoets kan ook blijken dat aanvullend onderzoek in het kader van de Omgevingswet (Ow)[1] of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Hiervoor is de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd.

Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 29 november 2024 bezocht door een ecoloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: onbewolkt, 5˚C en er stond een zwakke wind.

1.1 Plangebied en voornemen

Het plangebied bestaat uit het erf van Vaart ZZ 145 te Appelscha. Het wordt aan de noordzijde begrensd door de weg, aan de zuidzijde door een watervoerende sloot en aan de west- en oostzijde door de percelen van de buren. Er bevindt zich een oprit vanaf de weg, met daarlangs een coniferenhaag en aan het eind ervan een losstaande schuur/garage. Ten westen van de oprit bevinden zich oude stallen die volledig vervallen zijn. De daken zijn ingestort, er staat water in en ze zijn van binnen begroeid met struikgewas. Ten noorden en ten westen van de oude te slopen stallen bevindt zich struikgewas en andere lage begroeiing. Ten westen daarvan bevindt zich grasland met daarop een paardentrailer, opgestapelde oude pallets, steenhopen en een grote houtstapel. Binnen het plangebied zelf is geen permanent oppervlaktewater aanwezig. Het gedeelte van het woonhuis waaraan zal worden aangebouwd bestaat uit een lage uitbouw, opgetrokken uit baksteen. Het heeft een plat dak met een bitumen dakbedekking.

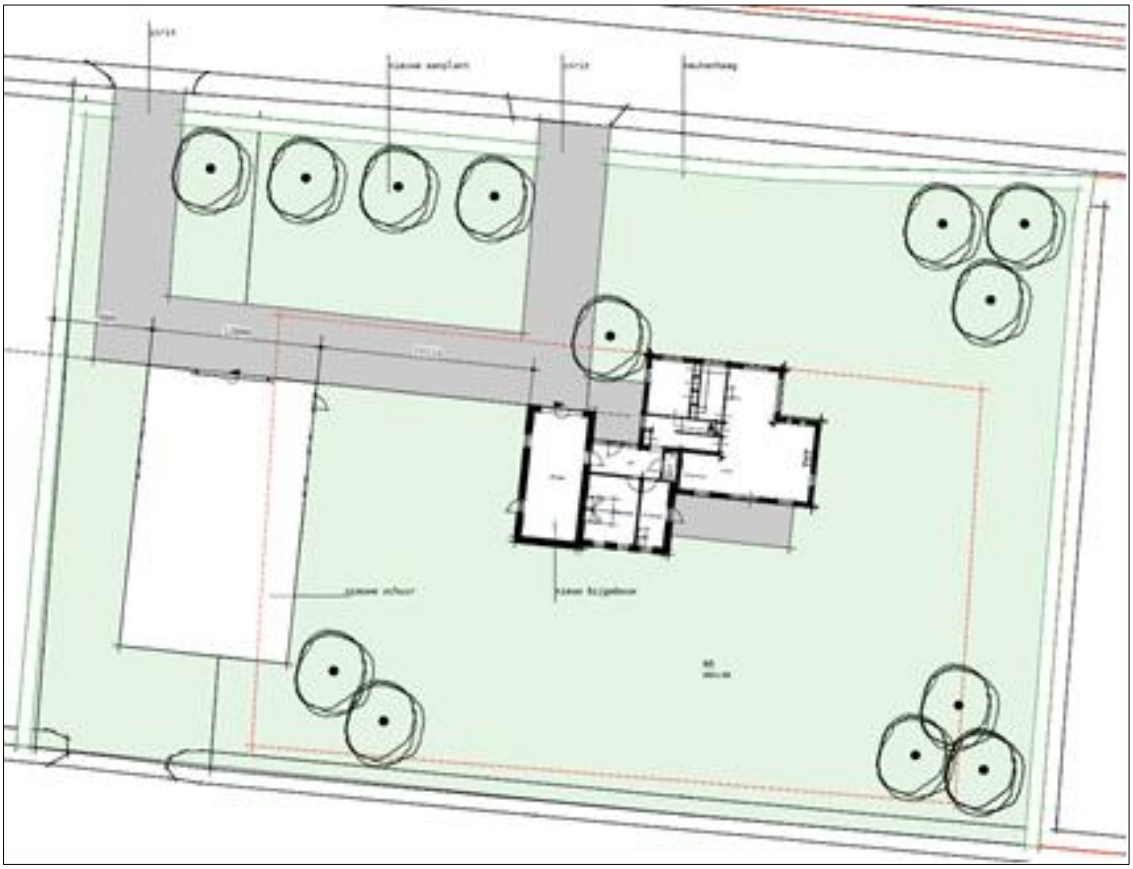
De plannen bestaan uit de sloop van de oude vervallen stallen en deze worden vervangen door een nieuwe grote schuur. Er wordt een nieuwe oprit gerealiseerd vanaf deze schuur, de houtstapels en ander opgeslagen materiaal wordt verwijderd. De aanbouw van de woning vindt plaats aan een reeds bestaande uitbouw aan de westzijde van de woning. De coniferenhaag blijft behouden. De garageschuur zal voorlopig behouden blijven, maar zal op termijn vervangen worden.

Voor de realisatie van deze plannen wordt vegetatie verwijderd en wordt grond vergraven. Er zullen geen bomen worden gekapt. In de tekening van figuur 2 is het eindbeeld op termijn opgenomen van de toekomstige situatie. Voor deze toetsing is ervan uitgegaan dat de schuur op korte termijn behouden blijft.

[1] De Wet natuurbescherming is vanaf 1 januari 2024 opgenomen in de Omgevingswet. De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. De Omgevingswet beschermt zowel soorten als (Europese) natuurgebieden.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood omlijnd). De geel omlijnde stallen worden gesloopt. Bron luchtfoto: Regels op de Kaart

Figuur 2. Inrichtingsschets van de toekomstige situatie.

Foto's 1 t/m 6. Impressie van het plangebied op 29 november 2024. Foto 1: Woning waartegen de nieuwe aanbouw gerealiseerd zal worden. Foto 2: Binnenzijde van één van de ingestorte stallen. Foto 3: Paardentrailer en braamstruweel in het westen van het plangebied. Foto 4: Houtstapel in het noordwesten van het plangebied. Foto 5: Noordelijk deel van het plangebied met oud bouwmateriaal en grasland. Foto 6: De vervallen stallen gezien vanuit het westen.

2 Soortenbescherming

2.1 Wet- en regelgeving

2.1.1 Algemene zorgplicht

Voor de gehele fysieke leefomgeving geldt een algemene zorgplicht (artikelen 1.6, 1.7 en 1.7a Omgevingswet). Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving als gevolg van activiteiten redelijkerwijs zoveel mogelijk worden voorkomen of beperkt. In geval van aanzienlijke nadelige gevolgen kunnen activiteiten op grond van deze zorgplicht ook worden verboden (artikel 1.7a Omgevingswet).

2.1.2 Flora- en fauna-activiteiten

Sommige activiteiten kunnen negatieve effecten hebben op beschermde dieren en planten. In dat geval wordt gesproken van flora- en fauna-activiteiten. De Omgevingswet (Ow) geeft in hoofdstuk 4 algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, waaronder flora- en fauna-activiteiten[2]. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn de flora- en fauna-activiteiten verder uitgewerkt [3].

Specifieke zorgplicht

Er geldt een specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten (artikel 11.27 Bal). Deze zorgplicht houdt in dat degene die een flora- en fauna-activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben, maatregelen moet nemen om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. Deze plicht houdt in ieder geval in dat onderzoek moet worden verricht naar de aanwezigheid van de soorten en naar voor deze soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats in het plangebied of in de nabijheid van het plangebied, zoals genoemd in artikel 11.27, lid 2a Bal. Hieronder vallen alle soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en soorten genoemd in bijlage IX van het Bal of in de Nederlandse Rode lijsten (artikel 2.19, lid 5, sub a, sub 3 Ow). Op de Rode lijsten staan soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen, ingedeeld in verschillende categorieën voor mate van bedreiging (van gevoelig tot verdwenen uit Nederland).

Vergunningplicht

Voor het uitvoeren van een flora- en fauna-activiteit is in beginsel een omgevingsvergunning ingevolge de Omgevingswet (artikel 5.1, lid 2, sub g) en het Bal (zie hierna) nodig. De vergunningplicht geldt voor negatieve effecten op:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn (paragraaf 11.2.2, artikelen 11.37-11.45 Bal);
- dier- en plantensoorten die zijn beschermd op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (paragraaf 11.2.3, artikelen 11.46-11.53 Bal);

[2] Voor het begrip flora- en fauna-activiteit zie bijlage bij Ow artikel 1.1.

[3] Artikelen 11.27 en 11.28 en de paragrafen 11.2.2 tot en met 11.2.5 Bal.

– nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage IX van het Bal (paragraaf 11.2.4, artikelen 11.54-11.59 Bal).

Vergunningvrije gevallen

In het Bal zijn daarnaast vergunningvrije gevallen aangewezen waarvoor, zoals de naam al zegt, geen vergunning nodig is. Het gaat hierbij om flora- en fauna-activiteiten die zijn aangewezen in een programma, een omgevingsverordening, een ministeriële regeling of een gedragscode. Aan het aanwijzen van vergunningvrije gevallen zijn wel eisen verbonden die verschillen per beschermingstype. Voor Vogelrichtlijnsoorten staan deze omschreven in artikelen 11.41-11.45 Bal, voor Habitatrichtlijnsoorten in artikelen 11.49-11.53 Bal en voor andere soorten in artikelen 11.55-11.59 Bal.

2.2 Inventarisatie

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna[4] (NDFF) op 29 november 2024 blijkt dat in de directe omgeving (tot 2 km) van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. In dit geval gaat het specifiek om vogels met jaarrond beschermde nesten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, reptielen, een amfibie, een libel een dagvlinder. Daarnaast zijn verschillende rode lijstsoorten bekend uit de omgeving van het plangebied. Hierna worden per soortengroep alle relevante soorten besproken.

2.2.1 Vaatplanten

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten (NDFF). Het grasland bevat Engels raaigras, gestreepte witbol, smalle weegbree, madelief, witte klaver, grote brandnetel en ridderzuring. In de vervallen stallen bevinden zich soorten als gewone braam, brandnetel, harig wilgenroosje en paardenbloem. De sloot aan de zuidzijde van het plangebied bevat kroosbedekking en troebel water. De aangetroffen soorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden. Beschermde planten zijn niet aantroffen in het plangebied en ook niet uit de omgeving bekend (NDFF). Gezien de terreingesteldheid en afwezigheid van waarnemingen kunnen beschermde plantensoorten worden uitgesloten.

Uit de omgeving zijn acht plantensoorten van de Rode lijst bekend, zoals eenarig wollegras, bolderik en stijve ogentroost (NDFF). Deze soorten zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen in het plangebied. Deze soorten hebben voedselarmere omstandigheden nodig dan wat aanwezig is in het plangebied. Gezien de habitatvereisten van deze soorten en de terreingesteldheid van het plangebied kan het voorkomen van soorten van de Rode lijst planten in het plangebied worden uitgesloten.

[4] De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

2.2.2 Vogels

VOGELS MET JAARROND BESCHERMDE NESTPLAATSEN

Uit de omgeving van het plangebied zijn verschillende vogelsoorten bekend waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals huismus, gierzwaluw, buizerd en ransuil (NDFF). Er bevindt zich geen broedgelegenheid voor vogelsoorten waarvan het nest het gehele jaar beschermd is. De vervallen stallen zijn te open en bevatten geen holtes meer waar huismus of gierzwaluw in zouden kunnen verblijven. De schuur heeft een golfplaten dak, zonder dakbeschot. Hierdoor bevinden er zich in de schuur ook geen holtes geschikt voor huismus of gierzwaluw. Onder de zonnepanelen werd geen nestmateriaal waargenomen. Onder de eerste rij van de dakpannen van de woningen is het wel mogelijk dat huismussen kunnen broeden.

Er bevindt zich geen opgaande beplanting in het plangebied die gekapt zal worden, waardoor voor soorten zoals buizerd en ransuil geen geschikte nestgelegenheid aanwezig is. Ook de te behouden coniferenhaag is niet geschikt. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

FOERAGEERGEBIED

Het plangebied zal mogelijk een onderdeel vormen van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, bijvoorbeeld uit de omgeving bekende vogelsoorten zoals sperwer en ransuil (NDFF).

OVERIGE EN RODE LIJST SOORTEN

In de coniferen en het braamstruweel kunnen algemene soorten, zoals merel, tjiftjaf, winterkoning en roodborst broeden. Uit de omgeving is een aantal soorten van de Rode lijst bekend, waaronder een aantal soorten met de status kwetsbaar (bijvoorbeeld zomertortel en grote lijster). Het plangebied is niet geschikt als broedbiotoop voor deze soorten. Nesten van de te verwachten algemene en rode lijst soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

2.2.3 Vleermuizen

VERBLIJFPLAATSEN

Uit de omgeving van het plangebied zijn de vleermuissoorten gewone dwergvleermuis en laatvlieger bekend (NDFF). Doordat de daken van de stallen niet meer aanwezig zijn ligt de spouwmuur van de stallen volledig open, waarmee de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen in de te slopen bebouwing kan worden uitgesloten. Daar waar de aanbouw aan de woning wordt gebouwd, bevinden zich geen geschikt invliegopeningen in de buitenmuur. Er bevinden zich geen open stootvoegen en de daklijsten sluiten strak aan op de buitenmuur. Ook zijn er in de overige gevels, op de locatie waar de uitbouw gepland is, geen geschikte invliegopeningen gevonden. Er bevinden zich geen open stootvoegen in de muur en de daklijsten liggen strak aangesloten op de buitenmuur.

Het dak van de schuur bevat alleen golfplaten en geen dakbeschot, waardoor en geen mogelijkheden zijn voor vleermuizen om in weg te kruipen. Ook heeft de schuur geen spouw, waardoor zich ook daar geen vleermuisverblijfplaatsen in kunnen bevinden.

De coniferen zijn niet geschikt voor verblijfplaatsen van vleermuizen en blijven bovendien behouden. Verder bevindt er zich geen opgaande beplanting in het plangebied die holtes hebben. Het voorkomen van vleermuisverblijfplaatsen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

FOERAGEERGEBIED

Het plangebied kan een klein onderdeel vormen van het foerageergebied van verschillende vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Dit vormt geen essentieel foerageergebied, omdat er in de omgeving ruim voldoende en hoogwaardiger foerageergebied aanwezig is.

VLIEGROUTE

In het plangebied zijn geen doorgaande structuren aanwezig die vleermuizen kunnen gebruiken als vliegroute. Van de brede watergang (Opsterlandse Compagnonsvaart) ten noorden van het plangebied is het bekend dat deze gebruikt wordt als vliegroute door meervleermuis[5]. Het is mogelijk dat deze ook door andere vleermuissoorten gebruikt worden als (essentiële) vliegroute, zoals watervleermuis.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

Het plangebied vormt geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals veldmuis, gewone bosmuis, gewone bosspitsmuis en huisspitsmuis. De bovengenoemde grondgebonden zoogdiersoorten zijn in bijlage 5.1 van de Omgevingsverordening Fryslân aangewezen als vergunningvrije gevallen bij ruimtelijke ontwikkelingen.

NIET-VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

In de directe omgeving van het plangebied zijn de niet-vergunningvrije soorten bunzing, das, eekhoorn, hermelijn en otter bekend (NDFF). Het braamstruweel, de opslag in de stallen, de ruigte langs de coniferenhaag en de pallet- en houtstapels zijn geschikt als foerageer- en leefgebied voor bunzing, hermelijn en ook voor wezel. Deze elementen bieden dekking en foerageergelegenheid in de vorm van de kleine zoogdieren die zich hier ook verschuilen. Vast leefgebied van kleine marterachtigen kan binnen het plangebied aanwezig zijn.

Voor das is het terrein niet geschikt, aangezien deze groter (bosachtig) gebied met reliëf voor het graven van burchten nodig heeft. Das foerageert op de bosbodem naar ongewervelden en maakt ook graag gebruik van maïsakkers om in te foerageren. Dit is niet aanwezig binnen het plangebied. Het plangebied is niet geschikt als essentieel foerageergebied. Het voorkomen van verblijfplaatsen van das binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

Eekhoorn heeft bos en volwassen bomen nodig als leefgebied. Dit is binnen het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van verblijfplaatsen van eekhoorn kan op voorhand worden uitgesloten.

[5] Provincie Fryslân. (sd). *Meervleermuizen vliegroutes 2022*. Opgehaald van Fryslân maps arcgis: https://fryslan.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?useExisting=1

De smalle sloot aan de zuidzijde van het perceel is niet geschikt voor otter. Deze soort heeft bredere watergangen nodig met helder water om in op vis te kunnen jagen. Ook heeft het hoge oevers nodig waarin zich natuurlijke holen kunnen bevinden. Dit habitat is niet aanwezig binnen het plangebied. Het voorkomen van verblijfplaatsen van otter kan op voorhand worden uitgesloten.

2.2.5 Amfibieën

VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

Het plangebied vormt geschikt land- en voortplantingsbiotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad, meerkikker en bruine kikker. Deze soorten zijn in bijlage 5.1 van de Omgevingsverordening Fryslân aangewezen als vergunningvrije gevallen bij ruimtelijke ontwikkelingen.

NIET-VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

Uit de omgeving van het plangebied is de niet-vergunningvrije amfibieënsoort boomkikker bekend (NDFF). Boomkikker leeft in gebieden met bos en struweel en plant zich voort in visvrije, zonnig gelegen en matig voedselrijke wateren met een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie. Dit is niet aanwezig, aangezien de sloot aan de zuidzijde troebel en zeer voedselrijk is van karakter. Het voorkomen van voortplantingsgebied van boomkikker of andere beschermde amfibieënsoorten kan op voorhand worden uitgesloten.

2.2.6 Dagvlinders

Uit de omgeving is de beschermde dagvlindersoort grote vos bekend (NDFF). Grote vos is een vlindersoort die veel zwervend wordt aangetroffen. Deze vlindersoort leeft in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Ook zwervende individuen worden vooral in een bosrijke omgeving gevonden. De vlinders zijn vooral te vinden op warme, zonnige, open maar beschutte plaatsen. Hierdoor is ook de aanwezigheid van grote vos binnen het plangebied uit te sluiten.

Er zijn twee soorten van de Rode lijst dagvlinders in de directe omgeving waargenomen, bruin blauwtje en oranje zandoogje (NDFF). Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied, bijvoorbeeld duin- en bosgebied, wordt de aanwezigheid van deze dagvlinders niet verwacht.

2.2.7 Libellen

Uit de omgeving is de beschermde libellensoort gevlekte witsnuitlibel bekend (NDFF). Deze soort leeft het meest in verlandingszones van laagveenmoerassen. Daarnaast kunnen ze voorkomen in bosplassen en verlandingszones van hoogveen- en heidevennen op de hoge zandgronden en randzones van hoogveen. Dit habitat is niet aanwezig binnen het plangebied. Het voorkomen van gevlekte witsnuitlibel of andere beschermde libellensoorten kan op voorhand worden uitgesloten.

2.2.8 Reptielen

Uit de omgeving zijn de beschermde reptielensoorten adder, levendbarende hagedis en ringslang bekend (NDFF). Adder leeft in droge heidegebieden met veel reliëf. Ringslang leeft in waterrijkgebied zoals hoog- en laagveenmoerassen. Levendbarende hagedis leeft met name langs bosranden en

structuurrijke gebieden. Deze leefgebieden zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Het voorkomen van reptielen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.2.9 Overige beschermde soortgroepen

Op de overige beschermde soortgroepen, zoals vissen en overige ongewervelden kunnen negatieve effecten worden uitgesloten. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen uit deze soortgroepen bekend (NDFF). Het plangebied biedt deze soorten ook geen geschikte verblijfplaatsen. De aanwezigheid van overig beschermde soorten wordt niet verwacht.

2.2.10 Overige soortgroepen van Rode lijsten

Uit de omgeving van het plangebied zijn de schimmels holsteelboleet, zwartvoetkrulzoom en het korstmos ananaskorst van de Rode lijst bekend (NDFF). Deze soorten groeien op boomstammen of dood hout. Het plangebied dat bestaat uit voedselrijk grasland biedt geen geschikte groeiplekken voor deze soorten.

2.3 Toetsing

2.3.1 Vaatplanten

Negatieve effecten op beschermde- en rode lijst plantensoorten kunnen uitgesloten worden.

2.3.2 Vogels

JAARROND BESCHERMDE NESTPLAATSEN

Als gevolg van plannen gaan geen jaarrond beschermde nesten van vogels verloren. Wel is het mogelijk dat huismus onder de eerste rij dakpannen van het woonhuis kan broeden. Verstoring op deze broedgevallen dient voorkomen te worden door buiten het broedseizoen van huismus (maart – augustus/september) te werken.

Voor de overige vogelsoorten, inclusief de rode lijst soorten, geldt dat het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten bij wet verboden is. Dit kan worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli, maar ook in de periode half februari tot eind september kunnen broedgevallen voorkomen.

FOERAGEERGEBIED

Bij uitvoering van het plan verandert het plangebied als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals ransuil en buizerd, maar in de directe omgeving van het plangebied is in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden niet op.

2.3.3 Vleermuizen

VERBLIJFPLAATSEN

Als gevolg van de plannen gaan geen vleermuisverblijfplaatsen in het plangebied verloren.

FOERAGEERGEBIED

Het plangebied zal naar verwachting na uitvoering van het plan niet geheel ongeschikt worden voor de te verwachten vleermuissoorten die boven open gebied foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied treden niet op.

VLIEGROUTE

De vaart direct ten noorden van het plangebied is in gebruik als vliegroute door meervleermuis en mogelijk ook andere soorten vleermuizen. Deze soorten zijn gevoelig voor lichtverstoring op de vliegroute. Lichtuitstraling op de vaart moet tijdens en na de werkzaamheden voorkomen worden. Als dit niet kan, dan is nader onderzoek naar vleermuizen en mogelijk een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig.

2.3.4 Grondgebonden zoogdieren

NIET-VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

Het plangebied is geschikt als leefgebied voor de kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel. Om de werkzaamheden uit te voeren zijn er twee mogelijkheden. De eerste optie is om eerst in beeld te krijgen of één of meer van deze soorten zich daadwerkelijk binnen het plangebied bevindt en aan de hand van dit onderzoek al dan niet een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit aanvragen. De andere optie is ervan uitgaan dat dat het geval is en direct een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit aanvragen.

VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten die niet onder de specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten vallen, worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene en rode lijst soorten vallen onder de vergunningvrije gevallen, zoals benoemd in de Omgevingsverordening provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Wel gelden voor deze soorten de zorgplichten van de Omgevingswet.

2.3.5 Amfibieën

NIET-VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

Negatieve effecten op niet-vergunningvrije soorten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieënsoorten die niet onder de specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten vallen, worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen onder de vergunningvrije gevallen, zoals aangewezen in de Omgevingsverordening provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen vergunning te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplichten van de Omgevingswet.

2.3.6 Overige beschermde soortgroepen

Negatieve effecten op overig beschermde soortgroepen kunnen worden uitgesloten

2.3.7 Overige soortgroepen van Rode lijsten

Negatieve effecten op soorten schimmels en korstmossen van de Rode lijst kan worden uitgesloten omdat de aanwezigheid van deze soorten kan worden uitgesloten.

3 Gebiedsbescherming

3.1 Wet- en regelgeving

Voor onderhavig plangebied is de onderstaande wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant.

3.1.1 Natura 2000-gebieden

Sommige activiteiten kunnen gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden of bijzondere nationale natuurgebieden. De Omgevingswet (Ow) geeft in hoofdstuk 4 algemene regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, waaronder Natura 2000-activiteiten[6] en activiteiten met mogelijke verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura-2000 gebied of en bijzonder nationaal natuurgebied. In het Besluit activiteiten leefomgeving (afdeling 11.1) zijn deze activiteiten verder uitgewerkt. Relevant is dat het hierbij gaat om activiteiten die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben. Daarnaast moet ook rekening worden gehouden met externe werking. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

SPECIFIEKE ZORGPLICHT

Er geldt een specifieke zorgplicht voor activiteiten die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben (artikel 11.6 Bal). Deze zorgplicht houdt in dat degene die een dergelijke activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben met het oog op de natuurbescherming (paragraaf 11.1.2 Bal), maatregelen moet nemen om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. Deze plicht houdt in ieder geval in dat wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten (artikel 11.6, lid 2 Bal). Daarbij moet ook rekening worden gehouden met externe werking. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

VERGUNNINGPLICHT

Voor het uitvoeren van een Natura 2000-activiteit is in beginsel een omgevingsvergunning ingevolge de Omgevingswet (artikel 11.6) nodig.

VERGUNNINGVRIJE GEVALLEN

In het Besluit activiteiten leefomgeving zijn daarnaast vergunningvrije gevallen aangewezen waarvoor, zoals de naam al zegt, geen vergunning nodig is. Het gaat hierbij om Natura 2000-activiteiten die zijn aangewezen in een programma, een omgevingsverordening of een ministeriële regeling (artikelen 11.18 tot en met 11.21 Bal).

[6] Voor het begrip Natura 2000-activiteit, zie bijlage bij Omgevingswet artikel 1.1.

3.1.2 Natuur Netwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN en de bijbehorende natuurverbindingen is voor de provincie Fryslân uitgewerkt in de Omgevingsverordening Fryslân.

NATUUR BUITEN HET NNN EN WEIDEVOGELLEEFGEBIED

Vanuit de Omgevingsverordening Fryslân wordt voor natuur buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied en de bescherming van weidevogelgebieden.

3.2 Inventarisatie

De gronden van het plangebied zijn niet aangewezen als beschermde gebieden. Op 2,9 km ten zuidwesten van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ‘Drents Fries Wold & Leggelderveld’, op 3,3 km ten noorden ligt het ‘Fochteloerveen’ en op 5,9 km ligt het ‘Witterveld’.

Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op circa 1,2 km ten noorden van het plangebied. De dichtstbijzijnde natuur buiten het NNN ligt op zo’n 350 m ten zuiden en 650 m ten noorden van het plangebied (zie figuur 3). Er bevindt zich geen weidevogelkansgebied of ganzenfoerageergebied in de nabijheid van het plangebied.

Figuur 3. Plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van natuur buiten NNN (oranje) en het NNN (groen). Bron: Fryslan Natuur overzichtskaart.

3.3 Toetsing

3.3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in of direct aan de Natura 2000-gebieden ‘Drents Fries Wold & Leggelderveld’, ‘Fochteloerveen’ of ‘Witterveld’. Hierdoor kan alleen sprake zijn van effecten door externe werking. Het plangebied wordt van de Natura 2000-gescheiden door bebouwing, agrarisch gebied en wegen. Hierdoor kunnen de negatieve effecten, zoals verstoring door licht of geluid, worden uitgesloten.

Tijdens de aanleg- en gebruiksfase kan sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Daarom moet een AERIUS-berekening worden uitgevoerd. Hieruit moet blijken of er sprake is van stikstofdepositie boven 0,00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden.

3.3.2 NNN en overig provinciaal beschermd natuurgebied

Het plangebied ligt op afstand van NNN-gebied hierdoor kan alleen sprake zijn van effecten door externe werking. Het wordt ervan gescheiden door bebouwing, agrarisch gebied en wegen. Hierdoor kunnen de negatieve effecten, zoals verstoring door licht of geluid, worden uitgesloten.

4 Beschermde houtopstanden

4.1 Wet- en regelgeving

De Omgevingswet (artikel 4.3) geeft aan dat bij algemene maatregel van bestuur (lees: het Bal) regels worden gesteld die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, waaronder het vellen en beheren van houtopstanden (artikel 4.3, lid 1, sub o Omgevingswet). In het Bal is een regeling opgenomen voor houtopstanden, hout en houtproductie (afdeling 11.3 Bal). Voor het kappen van houtopstanden geldt een algemene meldplicht (artikel 11.126 Bal) en een herplantingsplicht (artikel 11.129 Bal). In artikel 11.111, lid 2 Bal zijn verschillende uitzonderingen voor de meld- en herplantingsplicht opgenomen. Het Bal beschermt dan ook met name bos van minimaal 1.000 m^2 en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwingscontour houtkap, zoals bedoeld in artikel 5.165b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De bebouwingscontour houtkap is vastgelegd in het omgevingsplan en sluit aan op stedelijk gebied.

4.2 Inventarisatie en toetsing

Er worden geen bomen of bosschages gekapt voor dit plan. Het indienen van een kapmelding is niet nodig.

5 Conclusie

Voor dit plan is een veldbezoek uitgevoerd op 29 november 2024. Daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Op basis van het veldbezoek en de verspreidingsgegevens kan worden geconcludeerd dat aanvullende stappen nodig zijn om negatieve effecten op kleine marters uit te sluiten. Een AERIUS-berekening dient te worden uitgevoerd om te controleren op een toename van stikstofdepositie in de nabijheid gelegen Natura 2000-gebieden. Ook moeten de zorgplichtmaatregelen in acht worden genomen.

Tabel 1. Overzicht vervolgstappen

Soortbescherming	**Vervolgstappen nodig?**
Vaatplanten	Nee
Vogels	Nee, alleen zorgplichtmaatregelen
Vleermuizen	Nee, alleen zorgplichtmaatregelen mits geen lichtuitstraling op watergang
Grondgebonden zoogdieren	Ja, nader onderzoek of vergunning kleine marterachtigen en zorgplichtmaatregelen
Amfibieën	Nee, alleen zorgplichtmaatregelen
Overige soorten	Nee
Gebiedsbescherming	
Natura 2000-gebieden	Ja, AERIUS-berekening

5.1 Soortenbescherming

MARTERACHTIGEN

Uit de toetsing komt naar voren dat negatieve effecten op de kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel niet op voorhand kan worden uitgesloten. Om de werkzaamheden plaats te kunnen laten vinden zijn er twee routes mogelijk. De eerste is om een nader onderzoek uit te voeren met behulp van cameravallen in de periode juni t/m oktober met een onderzoeksperiode van acht weken. Als er beschermde soorten worden vastgesteld dient vervolgens een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit te worden aangevraagd, onderbouwd door een activiteitenplan en dienen mitigerende maatregelen te worden uitgevoerd zoals het werken in de minst kwetsbare periode en het terugbrengen van het leefgebied. Als deze soorten niet worden vastgesteld kunnen de werkzaamheden zonder aanpassingen worden uitgevoerd.

De tweede optie is om ervan uit te gaan dat deze soorten zich binnen het plangebied bevinden en daar direct een vergunning voor aan te vragen. Hiervoor dient een onderbouwend activiteitenplan te worden opgesteld en dienen mitigerende maatregelen te worden uitgevoerd.

VLEERMUIZEN

Verstoring van vleermuizen wordt voorkomen door in de realisatie- en gebruiksfase gebruik te maken van naar beneden gerichte lichtarmaturen die strooilicht op de watergang ten noorden van het plangebied voorkomen. Als dit niet kan, dan is een nader onderzoek en mogelijk een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig.

VOGELS

Voor broedvogels is geen omgevingsvergunning nodig, mits de werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels worden uitgevoerd. Negatieve effecten op overige broedende vogels worden bij voorkeur voorkomen door buiten het broedseizoen te werken, dus buiten de periode (half februari) half maart tot half juli (eind september). Het is ook mogelijk voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring.

Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig het plangebied voorafgaand aan de start te laten inventariseren op broedgevallen door een broedvogeldeskundige. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

5.1.1 Zorgplichtmaatregelen

Voor andere beschermde soorten of rode lijstsoorten is geen omgevingsvergunning nodig, mits bij uitvoering van de werkzaamheden de zorgplichten van de Omgevingswet in acht wordt genomen. Dit kan door ten minste één week voorafgaand aan grondwerkzaamheden het gras kort te maaien. Op die manier hebben amfibieën en grondgebonden zoogdiersoorten voldoende tijd zich te verplaatsen naar een locatie buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden.

5.2 Gebiedsbescherming

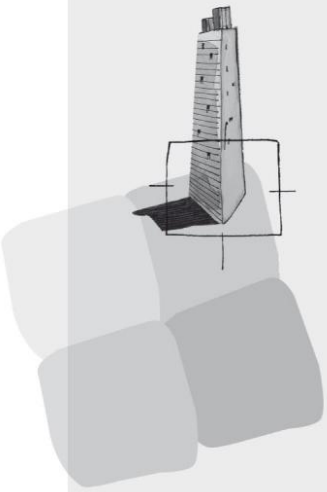
Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van beschermde Natura 2000-gebieden kunnen nog niet worden uitgesloten. Er dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd of geen toename van stikstofdepositie plaats vindt als gevolg van de werkzaamheden.

5.3 Houtopstanden

Het plan leidt niet tot aantasting van beschermde houtopstanden. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Fryslân vanwege beschermde houtopstanden is niet nodig.

Colofon

Projectnummer
P002834

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP
Vaart NZ 48-50
9401 GN Assen

T 0592-31 62 06
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort